

Inspectie van het Onderwijs
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

ntc-po De Kraanvogel

Kwaliteitsonderzoek

Inspectie van het Onderwijs

Datum vaststelling: 10 mei 2023

Samenvatting

De inspectie heeft op De Kraanvogel te Kampala, Uganda op 20, 21 en 22 maart 2023 een kwaliteitsonderzoek uitgevoerd. Wij bezoeken Nederlandse scholen in het buitenland in principe eens in de vier jaar. Door de coronacrisis heeft dit onderzoek bijna vijf jaar na het vorige bezoek plaatsgevonden. In januari 2023 voerden we een voorbereidend gesprek met de schoolleider en de secretaris van het bestuur. We constateren dat de kwaliteit van het onderwijs op De Kraanvogel voldoende is. Dit rapport beschrijft zowel het primair onderwijs als het voortgezet onderwijs.

School: De Kraanvogel

Totaal aantal leerlingen: 65 (van wie 51 po en 14 vo)

BRIN: 28MR (po), 30MU (vo)

Wat gaat goed?

De kwaliteit van het onderwijs op De Kraanvogel is van voldoende niveau. De betrokkenheid van zowel het bestuur als de schoolleider en het team dragen hieraan bij. De lessen kenmerken zich over het algemeen door een duidelijke uitleg van de leraren en een actieve leerhouding van de leerlingen. Daarnaast zorgen de leraren voor een prettig pedagogisch klimaat waarbinnen respectvol met elkaar wordt omgegaan. De school verzamelt verschillende gegevens om de kwaliteit van het onderwijs in beeld te krijgen, vast te houden en waar nodig te verbeteren en formuleert op basis hiervan concrete doelen op schoolniveau. Verder staat het team open om van en met elkaar te leren. De ouders en de leerlingen met wie wij gesproken hebben geven aan tevreden te zijn over de Nederlandse school. Ten slotte is de school financieel gezond.

Wat kan beter?

De school werkt momenteel, zowel voor het primair als voor het voortgezet onderwijs, met verouderde taalmethodes. Het is belangrijk dat de school deze vervangt door eigentijdse taalmethodes die toewerken naar de referentieniveaus Taal. De school kan zich verder versterken door een doorgaande lijn aan te brengen in het lesgeven. Nu doet een aantal leraren goede dingen in hun eigen groep, maar een schoolbrede aanpak ontbreekt nog. Ook kan de school de overdraagbaarheid en de borging van het onderwijs verder verbeteren door afspraken en werkwijzen duidelijk en toegankelijk vast te leggen. Tot slot is het belangrijk om de doelen, zoals die gesteld zijn in het jaarplan, regelmatig en scherp te evalueren.

Wat moet beter?

De school moet de toetsgegevens die zij heeft van de leerlingen

scherp analyseren en op basis hiervan het onderwijs afstemmen op de onderwijsbehoeften van de leerlingen.

Vervolg

De Kraanvogel krijgt in principe over vier jaar opnieuw een kwaliteitsonderzoek.

Inhoudsopgave

1.	Opzet van het onderzoek	5
2.	Uitgangssituatie en conclusie	6
3.	Resultaten onderzoek	8
4.	Reactie bestuur en school	13

1. Opzet van het onderzoek

De inspectie van het onderwijs onderzoekt Nederlandse scholen in het buitenland in principe eens in de vier jaar.

Werkwijze

Wij toetsen de onderwijspraktijk van de school aan de standaarden uit het onderzoekskader 2019 voor het toezicht op de Nederlandse scholen in het buitenland.

Standaard	Onderzocht
Onderwijsproces	
OP1 Aanbod	•
OP2 Zicht op ontwikkeling	•
OP3 Didactisch handelen	•
Schoolklimaat	
SK2 Pedagogisch klimaat	•
Onderwijsresultaten	
OR1 Resultaten	•
Kwaliteitszorg en ambitie	
KA1 Kwaliteitszorg	•
KA2 Kwaliteitscultuur	•
KA3 Verantwoording en dialoog	•

Onderzoeksactiviteiten

Het onderzoek bestond uit de volgende activiteiten: we hebben lessen bezocht, documenten geanalyseerd en gesprekken gevoerd met leerlingen, ouders, leraren, schoolleider en bestuur. Ook hebben we met de Nederlandse ambassadeur gesproken. In dit gesprek ging het onder andere over de samenwerking tussen ambassade en school en het belang van het Nederlandse onderwijs.

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 staan de bevindingen, de conclusie en het vervolgtoezicht. Hoofdstuk 3 gaat verder in op de resultaten van het onderzoek op de onderzochte standaarden. In hoofdstuk 4 is de reactie van het bestuur op het onderzoek en het rapport opgenomen.

Legenda

Bevindingen zoals ze in de rapportages worden weergegeven:

- G** Goed
- V** Voldoende
- O** Onvoldoende
- K** Kan beter

Kwaliteitsgebieden:

- Onderwijsproces
- Schoolklimaat
- Onderwijsresultaten
- Kwaliteitszorg en ambitie

2 . Uitgangssituatie en conclusie

In dit hoofdstuk geven we de uitgangssituatie, de conclusie en het vervolg weer van het onderzoek bij De Kraanvogel.

Uitgangssituatie

De Kraanvogel biedt sinds 1999 onderwijs in de Nederlandse taal en cultuur (ntc) aan op het niveau van het primair onderwijs en het voortgezet onderwijs. Op dit moment volgen in totaal 65 leerlingen de ntc-lessen, van wie 51 in het po en 14 in het vo. Het leerlingenaantal is de laatste jaren, ondanks de pandemie, redelijk stabiel gebleven.

Het team bestaat uit vier leraren (inclusief de schoolleider) van wie er drie bevoegd zijn, daarnaast zijn er drie onderwijsassistenten aan de school verbonden van wie er één bevoegd is. De schoolleider is op 1 januari 2023 begonnen, de overige teamleden werken allemaal al minimaal twee jaar op de school. Het bestuur is in juni 2021 volledig gewisseld.

De lessen worden op verschillende dagen en locaties gegeven. De school probeert zoveel mogelijk de lessen te laten plaatsvinden op de dagscholen van de leerlingen. Naast deze lessen organiseert de school ook elk jaar een aantal cultuurdagen en voor de hogere groepen een schoolkamp. Ongeveer de helft van de leerlingen komt uit een gezin met twee Nederlandstalige ouders en de andere uit een meertalig gezin. Doordat alle leerlingen op internationale scholen dagonderwijs volgen worden zij sowieso meertalig opgevoed.

De school heeft momenteel ongeveer 10% leerlingen met een Vlaamse achtergrond. De Kraanvogel geeft les aan zogenaamde R1-leerlingen (zelfde niveau als leeftijdsgenoten in Nederland) en R2-leerlingen (maximale achterstand van twee jaar). Het aantal R3-leerlingen (Nederlands als tweede taal) is klein. Momenteel heeft de school ongeveer 70% R1-leerlingen en 25% R2-leerlingen. Met de enkele R3-leerling heeft de school het doel deze leerlingen zo snel mogelijk te laten aansluiten bij de R2-leerlingen.

Het bestuur bestaat uit drie leden en is een beleidsbepalend en toezichthoudend bestuur, dat wil zeggen dat het de kaders stelt (vooral financieel en organisatorisch). De schoolleider leidt de dagelijkse gang van zaken, zij is verantwoordelijk voor de onderwijsinhoudelijke kwaliteit en verantwoordt zich hierover aan het bestuur.

De kwaliteit van het onderwijs op De Kraanvogel is voldoende.

Conclusie

Het onderwijs op De Kraanvogel is, zowel voor het primair als voor het voortgezet onderwijs, van voldoende niveau. De standaarden pedagogisch klimaat en kwaliteitscultuur hebben we als Goed gewaardeerd, de overige standaarden zijn Voldoende. De standaard onderwijsresultaten is niet te beoordelen.

Ondanks dat het onderwijs van voldoende niveau is, is er ook ruimte voor verbetering. Het gaat dan ten eerste om het scherp analyseren van de toetsgegevens die de school van de leerlingen heeft en deze gebruiken om het onderwijs vervolgens af te stemmen op de onderwijsbehoeften van de leerlingen. Ten tweede is het gebruik van moderne methodes die toewerken naar de referentieniveaus een belangrijk verbeterpunt. De school kan dan vervolgens, op basis van de leerlijnen, beredeneerde keuzes in de lesstof maken en vastleggen. Ten derde kan de school zich versterken door afspraken te maken over de werkwijzen in het lesgeven en hiermee een schoolbrede doorgaande lijn realiseren. Verder is het belangrijk de gestelde doelen op schoolniveau regelmatig te evalueren. Tot slot kan de school de overdraagbaarheid en borging van het onderwijs verbeteren door afspraken en werkwijzen helder vast te leggen.

Afspraken over vervolgtoezicht

De inspectie heeft de kwaliteit van het onderwijs op De Kraanvogel onderzocht. Op basis van onze bevindingen, hebben wij een herstelopdracht gegeven. Wij hebben met het bestuur afgesproken dat het bestuur binnen de genoemde termijn zorgt voor het herstel van de hieronder genoemde tekortkoming.

Tekortkoming	Wat verwachten wij van het bestuur?	Wat doen wij?
School		
De standaard Zicht op ontwikkeling (OP2) is voldoende maar met een herstelopdracht.	De school moet, zowel voor het primair als voor het voortgezet onderwijs, de methode-onafhankelijke toetsen scherp analyseren om zodoende het onderwijs beter af te stemmen op de onderwijsbehoeften van de leerlingen. Het bestuur stuurt uiterlijk in juli 2023 een analyse van de meest recente methode-onafhankelijke toetsen en geeft daarbij aan tot welke concrete aanpak dit heeft geleid.	Tijdens ons volgende bezoek beoordelen we of deze tekortkoming is opgeheven.

3. Resultaten onderzoek

3.1. Onderwijsproces

Onderwijsproces	O	V	G
OP1 Aanbod		•	
OP2 Zicht op ontwikkeling		•	
OP3 Didactisch handelen		•	

Aanbod voldoet, methodes zijn echter verouderd

Het aanbod is Voldoende. De school beschikt over een aanbod dat voldoet aan de kerndoelen (po) en de eindtermen (vo). Ook heeft de school een aanbod op het gebied van de Nederlandse cultuur. De school gebruikt voor de groepen 3 tot en met 8 en voor het voortgezet onderwijs echter nogal verouderde methodes. Het is goed dat de school voornemens is voor de start van het nieuwe schooljaar eigentijse taalmethodes aan te schaffen waarin ook de referentieniveaus zijn meegenomen.

Het is positief dat schoolbreed (een deel van) het lesaanbod gedeeld wordt met de ouders zodat zij dit thuis nogmaals met hun kind(eren) kunnen herhalen en verwerken in de gesprekken die zij met hen voeren. De school kan dit nog beter benutten door hier met elkaar duidelijke afspraken over te maken. Nu is het nog afhankelijk van de leraar wat, hoe veel en hoe vaak het lesaanbod gedeeld wordt. De leraren kunnen zich daarnaast nog verbeteren door een leerstofjaarplanning te maken waarin beredeneerde en doelgerichte keuzes worden gemaakt en vastgelegd wat betreft het aanbod uit de methodes. Voor de kleuters kan de school het aanbod expliciet koppelen aan de tussendoelen beginnende geletterdheid en dit ook vastleggen.

Ontwikkeling van de leerlingen is in beeld

De standaard Zicht op ontwikkeling is Voldoende, maar voor een deel van de standaard geen wij een herstelopdracht. De leraren houden in het primair onderwijs met behulp van methode-onafhankelijke en methodegebonden toetsen, observaties en leerlingenwerk zicht op de cognitieve ontwikkeling van de leerlingen. De methode-onafhankelijke toetsen zijn in het verleden echter niet allemaal afgenomen en/of overdraagbaar gedocumenteerd. Vanaf dit schooljaar zijn alle toetsen weer afgenomen. De leraren moeten nu vooral de vooruitgang op de methode-onafhankelijke toetsen per leerling (de zogenaamde leerwinst) scherp gaan analyseren. En daarna op basis van deze analyse concrete en ambitieuze doelen per (groepje) leerling(en) formuleren en deze vervolgens vertalen naar een passende aanpak. Hiervoor krijgt het bestuur een herstelopdracht (zie

tabel in hoofdstuk 2). Het stellen van concrete doelen biedt tevens de mogelijkheid om de leerlingen meer te betrekken bij hun eigen ontwikkeling. Nu stellen de leerlingen ook al eigen doelen maar de koppeling met de doelen uit de verschillende leerlijnen is niet altijd helder. Ook is het van belang de ontwikkeling van de kleuters structureel te volgen en te analyseren, dit gebeurt momenteel nog onvoldoende.

Positief is dat de school ook in het voortgezet onderwijs de ontwikkeling met behulp van methode-onafhankelijke toetsen volgt. Dit is niet verplicht maar wel aan te bevelen omdat het ook voor deze leerlingen belangrijk is dat inzichtelijk is waar ze staan ten opzichte van hun Nederlandse leeftijdgenoten, zeker als er sprake is van terugkeer naar Nederland. Ook hier geldt echter bovengenoemd verbeterpunt wat betreft de analyse en de daarop gebaseerde passende aanpak.

Het lesgeven is van voldoende kwaliteit

Deze standaard is van Voldoende niveau, wel zien we verschillen tussen leraren. De lessen zijn goed voorbereid en dit is vastgelegd in een overzichtelijk lesvoorbereidingsformulier. Daarnaast kenmerken de lessen zich over het algemeen door een duidelijke uitleg van de leraar en een actieve leerhouding van de leerlingen. Hoewel enkele leraren gebruik maken van activerende werkvormen kan dit schoolbreed nog meer worden ingezet. Dit zal de interactie tussen leerlingen - en daarmee ook de ontwikkeling van de mondelinge taalvaardigheid - vergroten. Tijdens de lessen is zichtbaar dat de leraren een duidelijke focus hebben op de ontwikkeling van de woordenschat. Een effectieve woordenschatdidactiek is echter niet bij elke leraar bekend en/of zichtbaar. Daarnaast is het belangrijk een doorgaande lijn wat betreft onder andere didactische aanpak, differentiatie, huiswerk en werkvormen gericht op samenwerken op te zetten. Ten slotte kan de school zich verbeteren door meer doelgericht in plaats van aanbodgericht te gaan denken en werken, en de lesdoelen vervolgens te delen met de leerlingen. Daardoor kunnen zij nog beter aansluiten op hun onderwijsbehoeften. Overigens zal het gebruik van moderne taalmethodes dit gaan ondersteunen en vergemakkelijken omdat zij het werken vanuit doelen als uitgangspunt hanteren.

3.2. Schoolklimaat

 Schoolklimaat	O	K	V	G
SKz Pedagogisch klimaat				

Pedagogisch klimaat draagt bij aan de focus op leren

Deze standaard geven wij de waardering Goed. Door de respectvolle pedagogische aanpak van de leraren verlopen de lessen in een prettige en veilige sfeer. Hierdoor heerst er een goed werkklimaat waarin de leerlingen zich kunnen focussen op het leren. Het schoolklimaat is ondersteunend voor zowel de cognitieve als de sociale ontwikkeling. De omgang tussen de leraren en de leerlingen is duidelijk en respectvol. De ouders en leerlingen met wie wij hebben gesproken bevestigen dit beeld.

3.3. Onderwijsresultaten

 Onderwijsresultaten	O	K	V	G
OR1 Resultaten	Niet te beoordelen			

Onderwijsresultaten kunnen we niet beoordelen

We beoordelen de standaard Onderwijsresultaten (resultaten aan het einde van het primair en het voortgezet onderwijs) niet omdat er te weinig gegevens zijn, gezien het geringe aantal leerlingen in zowel het primair als het voortgezet onderwijs, om een oordeel op te baseren.

Ondanks dat we in het primair onderwijs geen oordeel uitspreken over de tussentijdse toetsen kijken we wel naar een eventuele vooruitgang op deze toetsen. We kunnen daar op De Kraanvogel echter geen uitspraken over doen omdat er niet bij alle leerlingen en niet voor alle vakgebieden toetsen zijn afgenomen en / of gegevens beschikbaar zijn, waardoor de vooruitgang niet te bepalen is.

In het voortgezet onderwijs werkt de school toe naar verschillende niveaus van het CNaVT-examen. De laatste jaren zijn alle leerlingen die deelgenomen hebben aan deze examens hiervoor ook geslaagd. De meeste leerlingen op het B2-niveau (educatief startbekwaam), een enkele leerling op het B1-niveau (maatschappelijk formeel).

3.4. Kwaliteitszorg en ambitie

Kwaliteitszorg en ambitie	O	V	G
KA1 Kwaliteitszorg		●	
KA2 Kwaliteitscultuur			✓
KA3 Verantwoording en dialoog		●	

De school werkt cyclisch en planmatig aan haar kwaliteit

De standaard kwaliteitszorg is Voldoende. De school heeft een helder en goed werkend stelsel van kwaliteitszorg opgezet. Het bestuur en de schoolleider verzamelen gegevens over de kwaliteit van het onderwijs doordat zij onder meer een ouderenquête afnemen, functioneringsgesprekken voeren, de leerresultaten op schoolniveau bekijken en lesbezoeken afleggen. Op basis hiervan zijn verbeterpunten geformuleerd en opgenomen in het document 'Doelstellingen' (jaarplan). Deze doelen heeft de school concreet geformuleerd en voorzien van indicatoren (wat willen we concreet zien?) en acties (wat gaan we daarvoor doen?). Ook is bij elk doel beschreven wie verantwoordelijk is en wat het geplande tijdsplan is. Om de cyclus compleet te maken is het van belang dat de gestelde doelen regelmatig, gestructureerd en op vaste momenten worden geëvalueerd. Dit is nog een belangrijk verbeterpunt voor de school.

Zoals op veel ntc-scholen zijn er regelmatig wisselingen binnen het bestuur, de schoolleider en het team. Hierdoor is de borging van de kwaliteit van het onderwijs - zowel onderwijsinhoudelijk als organisatorisch - een belangrijk onderwerp. De school kan de borging op schoolniveau verder verbeteren door schoolbrede werkwijzen en afspraken op overzichtelijke en toegankelijke wijze vast te leggen. Daarnaast is het van belang ook de nieuwe ontwikkelingen die doorgevoerd gaan worden goed te borgen, zowel in de praktijk als op papier.

Tot slot geeft het bestuur aan dat de school financieel gezond is en ruim voldoende reserves heeft om investeringen te doen ten behoeve van de onderwijskwaliteit (zoals bijvoorbeeld de aanschaf van nieuwe methodes en de professionalisering van leraren) en eventuele financiële tegenvallers te kunnen opvangen. Het bestuur verantwoordt zich tijdens de jaarlijkse ouderbijeenkomst aan de ouders ten aanzien van de financiën. Ook laat de school de financiën door een kascommissie controleren.

Kwaliteitscultuur is professioneel

De standaard kwaliteitscultuur waarderen we als Goed. De verdeling van taken en verantwoordelijkheden tussen bestuur, schoolleider en

leraren voor alle betrokkenen duidelijk en is ook vastgelegd. De recent aangestelde schoolleider gaat drie keer per jaar formele gesprekken voeren met de leraren en voert ook lesbezoeken uit. Tijdens een van deze gesprekken beoordeelt zij ook het functioneren van de leraren. Verder zullen deze gesprekken en de lesbezoeken naar verwachting van de school bijdragen aan een meer doorgaande lijn in de school wat betreft onder andere de didactische aanpak. De leraren willen zich graag ontwikkelen en staan open voor feedback en lesbezoeken. Ook voert het bestuur de functioneringsgesprekken met de schoolleider en neemt hiermee de rol van werkgever serieus. Het bestuur faciliteert daarnaast ook professionaliseringsactiviteiten. Zo nemen er regelmatig leraren deel aan het professionaliseringsaanbod van de Stichting NOB.

Ouders zijn geïnformeerd

De standaard verantwoording en dialoog is Voldoende. De school verantwoordt zich in voldoende mate naar de ouders over het onderwijs. Dit geldt zowel voor de ontwikkeling van hun kind(eren) als voor de ontwikkeling van De Kraanvogel. De school communiceert actief met de ouders tijdens formele momenten zoals de rapportgesprekken en de algemene ouderbijeenkomst, maar ook tijdens informele momenten. Uit het gesprek dat wij met een aantal ouders voerden blijkt dat zij tevreden zijn over de benaderbaarheid en transparantie van de leraren, de schoolleider en het bestuur. Ook hebben ze vertrouwen in de school en zijn ze blij met het Nederlandse ntc-onderwijs aan hun kinderen.

4 . Reactie bestuur en school

Het bestuur kan zich vinden in de uitkomsten van het inspectierapport waarin helder beschreven is wat er goed gaat op de Kraanvogel en waar de school zich kan verbeteren. We zijn de inspecteur erkentelijk voor de positieve en professionele aanpak tijdens het inspectiebezoek en voor de verworven inzichten en adviezen aan het team en het bestuur. Deze gesprekken en het uiteindelijke rapport geven het bestuur en het team heldere handvatten ter verbetering. De processen hiertoe zijn inmiddels in gang gezet.

De school scoort op alle beoordeelde componenten een voldoende en scoort goed op kwaliteitszorg en ambitie, en op het schoolklimaat. Een resultaat om trots op te zijn. Het bestuur bedankt naast de inspecteur iedereen die zich heeft ingezet voor de inspectie en gesprekken heeft gehad met de inspecteur: de leerkrachten en assistenten, de directeur van de school, de Nederlandse ambassadeur in Oeganda, de ouders en leerlingen.

Inspectie van het Onderwijs
Postbus 2730, 3500 GS Utrecht
T-algemeen 088 6696000
T-loket (voor vragen) 088 6696060

